

Etická komise udělila osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu

panu Jaroslavu Gregorovi, nar. dne 12.08.1925,

za veřejné postoje bránící kolektivizaci, kterými v obci Vrbátky v letech 1950 a 1951 projevovat odpor proti kolektivizaci venkova a vystupoval na obranu nezadatelného práva vlastnit majetek a svobodně s ním nakládat, za což byl závažně postižen, čímž naplnil znaky formy odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 4 zákona č. 262/2011 Sb.

Pan Jaroslav Gregor se narodil dne 12.08.1925 ve Vrbátkách, okr. Prostějov. Vystudoval hospodářskou školu a od roku 1945 samostatně hospodařil na statku v nedalekých Držovicích.

Celkovou rozlohou bylo hospodářství Jaroslava Gregora v Držovicích a jeho otce Antonína Gregora ve Vrbátkách jedním z největších v okrese Prostějov a v obci Vrbátky byli Gregorovi vůdčí rodinou mezi rolníky. V roce 1950, tj. v době kdy sílil tlak na kolektivizaci zemědělství, propachtoval Jaroslav Gregor 6,40 ha polností v katastru obce Držovice jiným rolníkům, aby tak snížil svoji odvodovou povinnost zemědělských produktů. Začátkem srpna roku 1951 se ve Vrbátkách konala veřejná agitační schůze za vytvoření JZD, na níž byl přítomen referent zemědělské správy ONV v Prostějově, Ing. Grambal. **Jaroslav Gregor i s vědomím, že je již proti němu a jeho otci zahájeno trestní stíhání, na této schůzi vystoupil a vyjádřil se proti snaze místních představitelů komunistické strany vytvořit v obci JZD. Ostatní zemědělce varoval před komunistickou demagogií, aby nedali na nesplnitelné sliby KSČ a nevstupovali tedy do JZD.** Kronika obce Vrbátky k tomuto uvádí, že hromadné náborové akce ani osobní agitace neměly na zemědělce v obci žádný vliv.

Po tomto veřejném projevu Jaroslava Gregora následoval tlak tehdejšího totalitního režimu na co nejrychlejší odsouzení členů rodiny Gregorových a eliminaci jejich vlivu na zemědělce v obci Vrbátky. Dne 31.08.1951 byla uvalena vazba na Jaroslava Gregora a jeho otce, následující den i jeho matku Filomenu Gregorovou. Dne 14.09.1951 byl Jaroslav Gregor při veřejném procesu odsouzen Okresním soudem v Prostějově za spáchání trestného činu sabotáže dle § 85 odst. 1 písm. a) trestního zákona k trestu odnětí svobody v trvání 2 let nepodmíněně, ke ztrátě čestných práv občanských na dobu 3 let, propadnutí poloviny jmění a peněžitému trestu. Odvolací soud v Olomouci poté dne 04.12.1951 vyměřil vyšší trest odnětí svobody v trvání 3 let, vyslovil propadnutí celého jmění a dále vyslovil zákaz pobytu v místě spáchaného činu, a to navždy. Otec Jaroslava Gregora byl stejným rozsudkem odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 let, matka Filomena Gregorová k trestu odnětí svobody v trvání 4 let. U obou rodičů Jaroslava Gregora byl rovněž vysloven trest ztráty čestných práv občanských, propadnutí jmění a peněžitý trest. U matky byl rovněž vysloven zákaz pobytu v místě spáchaného činu, a to navždy. Po odsouzení rodiny Gregorových převzal správu nad jejich statkem Místní národní výbor ve Vrbátkách a v červnu roku 1952

posloužil tento statek jako základ pro vznikající JZD. Trest odnětí svobody vykonal Jaroslav Gregor v nápravně pracovních táborech v prostoru Jáchymova, konkrétně Nikolaj, Prokop, Vykmanov a Ústřední. Z výkonu trestu byl propuštěn dne 31.08.1954.

Dle názoru Etické komise lze tedy ze shromážděných podkladů pro rozhodnutí vysledovat přímou časovou souvislost a nepřímou i souvislost příčinnou mezi postoji účastníka řízení, zejména jeho vystoupením na předemětné agitační schůzi, a urychlením kroků orgánů činných v trestním řízení, které vedly k zatčení účastníka řízení a jeho rodičů 31.08.1951 a 01.09.1951 a k jejich velmi urychlenému odsouzení dne 14.09.1951.

Etická komise má za prokázané, že pan Jaroslav Gregor výše uvedeným jednáním spočívajícím ve snaze zabránit konfiskaci majetku ze strany tehdejších orgánů veřejné moci a komunistické strany (například propachtováním části obhospodařované půdy od roku 1950), zejména však vystoupením na agitační schůzi za založení JZD v první polovině srpna roku 1951 ve Vrbátkách, vyjadřoval veřejně své postoje bránící kolektivizaci v obci Vrbátky, čímž projevoval odpor proti kolektivizaci a tím i proti komunistickému režimu v Československu a vystupoval na obranu nezadatelného práva vlastnit majetek a svobodně s ním nakládat, a byl i za tyto své postoje závažně postižen, a to jednak uvězněním a dále nuceným vystěhováním svým i své rodiny z místa svého bydliště. Tímto jednáním naplnil pan Jaroslav Gregor znaky formy odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 4 v návaznosti na § 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.